

Ijsfabrikant Ben & Jerry's wil alleen melk verwerken die extra duurzaam is geproduceerd. Twaalf melkveehouders werken hieraan mee zonder daar meer melkgeld voor te krijgen. Veehouder Rudi Hooch

Antink: 'Er gebeurt nu wat met onze inzet naar de consument.'

Wat levert het op?' Het was de eerste vraag die melkveehouders stelden toen ze werden benaderd door ijsproducent Ben & Jerry's met de vraag of ze wilden meewerken aan een meer duurzame melkproductie. 'Geen hogere melkprijs', luidde het antwoord. Toch bleken de twaalf melkveehouders uiteindelijk allemaal mee te willen doen aan het project dat intern de naam Smile (Sustainable Milk Initiative Launche in Europe) kreeg.

'De meerwaarde zit puur in een leertraject met verbeteringen voor de boeren', geeft Annie Mauser, projectleider bij ijs-

ciers van Hoogwegt Milk. Deze particuliere zuivelverwerker heeft de bedrijven geselecteerd op basis van locatie en innovatie. De 6 tot 7 miljoen kilo melk kan zo zonder extra logistieke inspanning bij de bedrijven afgehaald worden. Dat was een voorwaarde, want ook het transport moet duurzaam zijn en bovendien kostenefficiënt.

Hoogwegt wil ook absoluut niets weten van een prijsdifferentiatie. Het bedrijf streeft naar één gelijke melkprijs voor al zijn leveranciers en bovendien is men er van mening dat er geen kwaliteitsverschil zit tussen de melk van bedrijven die

Wanneer de stroom Smile-melk werkelijk op gang zal komen, is nog niet bekend. Momenteel ondergaan de bedrijven een grondige check op duurzaamheid, waarna de boeren verbeterplannen ontwikkelen samen met de Animal Sciences Group (ASG). De melk die van de twaalf bedrijven komt, zal op een meer duurzame manier geproduceerd zijn, luidt de doelstelling van Ben & Jerry's.

Via de afspraken die binnen Smile – met stimulans van Agro Ketenkennis – zijn gemaakt, zal de ijsfabrikant de duurzaamheid van de melkproductie meten aan de hand van elf indicatoren: bodemvruchtbaarheid, bodemerosie, nutriënten, gewasbescherming, biodiversiteit, bedrijfseconomie, energie, water, menselijk kapitaal, regionale economie en dierenwelzijn. Om voorbeelden te noemen: weidegang is een must ('de koe binnen is niet dierwaardig') en aan koecomfort in de stal wordt ook aandacht

Annie Mauser: 'Stap voor stap zal er een zo groot mogelijk percentage Smile-melk in het ijs verwerkt worden'

Niet eerlijk

Een van de meewerkende veehouders is Rudi Hooch Antink uit Koekange. Zijn 75 roodbonte koeien leveren jaarlijks zo'n 650.000 kilo melk af. Hij draaide al zes jaar mee met praktijkcijfers en was derhalve al bovengemiddeld geïnteresseerd in duurzaam produceren. 'Met dit Ben & Jerry's-project heb ik het gevoel dat er wat met onze extra inzet naar de consument toe wordt gedaan.' Natuurlijk had

Rudi Hooch Antink: 'Ik kan zeggen dat de melk van ons bedrijf in het Ben & Jerry's-ijs terecht komt. Daar ben ik trots op'

ook Hooch Antink graag een plus in melkprijs gezien nu de marges enorm onder druk staan, maar hij is daarover collegiaal. 'Dat is toch niet eerlijk ten opzichte van andere melkveehouders die aan Hoogwegt Milk leveren.' De Drent ziet voor zichzelf meer een toegevoegde waarde op het niet-materiële vlak. 'Ik kan zeggen dat de melk van ons bedrijf in het Ben & Jerry's-ijs terecht komt, dat is heel concreet. Daar ben ik trots op.' Daar-

naast vormen studiegroepbijeenkomsten een vast onderdeel in het programma en zal de duurzame productie volgens de betrokkenen ook leiden tot 'efficiëntieverbetering en kostenbesparing'.

Overigens heeft Ben & Jerry's geen contracten afgesloten met de veehouders of de melkaanleverende partij, in dit geval Hoogwegt Milk. Het is wel een soort verbinding naar elkaar, zegt Mauser over het merkgedreven kwaliteitssysteem. 'Stap voor stap zal er een zo groot mogelijk percentage Smile-melk in het ijs verwerkt worden.' De ambitie om honderd procent Smile-melk te verwerken in het ijs is er overigens wel. 'Maar claimen kun je dat niet. Wat als er een uitbraak is van mond- en klauwzeer?', relateert Mauser.

In het Amerikaanse Vermont, de thuisbasis van Ben & Jerry's, heeft het bedrijf soortgelijke afspraken gemaakt met melkveehouders. Zij maken bijvoorbeeld geen gebruik van BST en laten de koeien weiden, iets wat in Amerika niet zeer gebruikelijk is. Ook hier zijn geen financiële afspraken gemaakt met de betrokken ondernemers, geeft Mauser aan. 'Wel is er loyaliteit en gevoel van vertrouwen naar elkaar toe. Boeren en industrie helpen elkaar in slechte jaren. Het is een soort strategisch partnership.'

Alice Booij

'Mijn melk zit in dat ijsje'

Twaalf melkveehouders gaan extra duurzame melk leveren voor Ben & Jerry's-ijs

fabrikant Ben & Jerry's, aan. 'En voor ons levert het extra marketing op.' De hele keten van melkveehouder tot aan producent is bij deze gedifferentieerde melkstroom betrokken. 'Om uiteindelijk te kunnen zeggen dat die melk ook werkelijk in dat ijsje zit.'

Eén gelijke melkprijs

De afspraken zijn gemaakt. De melkveeouders die meedoen zijn allen leveran-

deelnemen aan het project en de melk van bedrijven die niet deelnemen aan het project. Mauser onderstreept dat de melkwaliteit niet anders zal zijn. 'Als dat wel lukt is het fantastisch, maar het gaat om het proces dat aan de productie voorafgaat.' Inspelen op wat de consument van ons verwacht, noemt Mauser het. 'Maar dan wel van beneden naar boven. De boeren zullen inhoud gaan geven aan duurzaamheid.'

geschonken. Duurzaamheid is voor elke veehouder een andere afweging en keuze-afhankelijk van grondsoort en type bedrijf. Met deze elf indicatoren is dat per veehouder objectief te benaderen, te meten en verder te verbeteren. De bedrijfsduurzaamheidsindex (BDI, zie Veeteelt december 2, 2003) die ASG een jaar geleden introduceerde, heeft bouwstenen aangeleverd voor deze indicatoren.

Ben & Jerry's: ijsmakers met een sociale missie

Ben & Jerry's-ijs is fameus vanwege de grote stukken chocola, noten en cake die door het ijs gemengd zijn. Het bedrijf is in 1978 in Amerika opgericht door de jeugdvrienden en ijsliefhebbers Ben Cohen en Jerry Greenfield. Ben & Jerry's-ijs staat bekend als buitengewoon lekker, maar ook duur. Daarnaast heeft het een maatschappelijk betrokken en sterk sociaal bewogen imago.

Zo komt de opbrengst van de ijsmaak 'Peace of Cake' geheel ten goede aan Warchild. Ook zoekt het Amerikaanse bedrijf toegevoegde waarde bij zijn leveranciers. Zo halen ze bijvoorbeeld de chocoladecakejes van een bakkerij waar kansarmen werken en zijn de eieren afkomstig van kippen die vrije uitloop krijgen. Smile zal ook een onderdeel zijn van deze sociale missie van Ben & Jerry's. In Nederland wordt Ben & Jerry's sinds twee jaar geproduceerd in Hellendoorn, waar ook het Unilever-ijs Hertog en Ola van de band rolt. Bij bioscopen, videotheken en supermarkten als Albert Heijn en C1000 is Ben & Jerry's te koop.

